

VTÁCTVO BRATISLAVSKÉHO LETISKA

DIE VÖGEL AM FLUGHAFEN IN BRATISLAVA (PRESSBURG)

Marian Poliak

V mojom krátkom príspevku chcem poukázať na skutočnosť, že na niektorých miestach a za určitých okolností môžu spevavce byť aj na obtiaž a škodu.

Jedná sa o biotopy a priestory civilných i vojenských letísk. Strety lietadiel s vtákmi sú jedným z ohrozujúcich faktorov leteckej prepravy. Každý štvrtý stret lietadla s vtákmi končí poškodením krídiel, skiel kabíny, motorov, radaru alebo reflektorov. Najviac stretov sa sústreďuje na miestach, kde je najhustejšia premávka a to je v oblasti priblíženia, štartu lietadiel a na letiskách. V týchto priestoroch je až 70 % všetkých stretov.

Preto v predošlých rokoch prebiehal ornitologický výskum výskytu vtáctva na letiskách.

Na bratislavskom letisku sme pozorovania výskytu vtáctva prevádzali v rokoch 1981 - 1985 s RNDr. E. Kalivodovou a L. Olšínskou. Zápisy na letisku sa prevádzali raz týždenne počas celých rokov. V tomto období sme zaevidovali 91 druhov vtákov (viď v tabuľke prvá časť), v ďalšom období 1986 - 1988 prevádzam pozorovanie výskytu vtáctva denne ako zamestnanec ČSA prevádzajúci aktívne odplašovanie nežiadúceho vtáctva z plochy letiska pomocou sokoliarsky cvičených pernatých dravcov. V tomto období naša skupina biologickej ochrany letiska zaevidovala ďalších 40 druhov vtákov (viď druhá časť tabuľky).

Z tohto množstva sa niektoré druhy na letisku vyskytli iba raz, niektoré sa pravidelne opakujú, iné sú stále.

Najväčšie problémy máme práve s drobnými spevavcami ktorých z celkového počtu je takmer polovica - 64 druhov.

Na veľké druhy vtákov máme premyslené metodiky odplašovania, ale drobné spevavé vtáctvo na prítomnosť jastraba veľkého a veľkých sokolovitých dravcov nereaguje.

Na odplašovanie spevavcov by sa dali použiť - jastrab krahulec, sokol lastovičiar a sokol kobec a čo nie je presne overené, sú problémy týchto malých dravcov zohnať. Okrem toho používame bioakustické nahrávky i py-

rotechnické prostriedky.

Aktívne počas celého roku snažíme sa obmedzovať i potravné faktory

- hmyz - lastovičkovité
- kosením burín - zrnožravce
- hmyz, daždovky - škorci, drozdi a p.

Cez to všetko odplašovania drobného vtáctva robí problémy. Strety lietadiel s týmito malými vtákmi nie sú samozrejme až také nebezpečné, ako s vtákmi o hmotnosti nad jeden kilogram. Avšak i tieto malé vtáky vytvárajúce krdle sú veľkým nebezpečím vo vzduchu najmä pre prúdové lietadlá. Ďalšie problémy so spevavcami sú vo vybavovacej budove, kde cez otvorené dvere naletia dnu a nemôžu sa dostať von. Tuná sa prispôsobila, hlavne vrabce a v reštauráciach, baroch i pri čakaní "obštasťnujú" cestujúcich.

Tieto podobné problémy so spevavcami majú i pekárne a pečivárne, kde je prítomnosť drobných vtákov tiež neželateľná.

Tabuľka 1

Výskyt vtákov v jednotlivých biotopoch modelového územia ÚČOV

č.	druh
1.	<i>Accipiter nisus</i>
2.	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>
3.	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>
4.	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
5.	<i>Actitis hypoleucos</i>
6.	<i>Aegithalos caudatus</i>
7.	<i>Alauda arvensis</i>
8.	<i>Anas platyrhynchos</i>
9.	<i>Anas querquedula</i>
10.	<i>Asio flammeus</i>
11.	<i>Asio otus</i>
12.	<i>Athene noctua</i>
13.	<i>Buteo buteo</i>
14.	<i>Buteo lagopus</i>
15.	<i>Carduelis cannabina</i>
16.	<i>Carduelis carduelis</i>
17.	<i>Carduelis chloris</i>
18.	<i>Carduelis spinus</i>
19.	<i>Carduelis flamea</i>
20.	<i>Certhia brachydactyla</i>
21.	<i>Certhia familiaris</i>

22. *Ciconia ciconia*
23. *Coccothraustes coccothraustes*
24. *Columba livia f. dom*
25. *Columba palumbus*
26. *Corvus cornix*
27. *Corvus frugilegus*
28. *Corvus monedula*
29. *Cuculus canorus*
30. *Delichon urbica*
31. *Dendrocopos major*
32. *Dendrocopos syraicus*
33. *Emberiza citrinella*
34. *Emberiza schoeniclus*
35. *Erithacus rubecola*
36. *Falco tinnunculus*
37. *Ficedula albicollis*
38. *Fringilla coelebs*
39. *Fringilla montifringilla*
40. *Fulica atra*
41. *Galerida cristata*
42. *Garrulus glandarius*
43. *Gallinula chloropus*
44. *Hippolais icterina*
45. *Hirundo rustica*
46. *Ixobrychus minutus*
47. *Lanius collurio*
48. *Larus canus*
49. *Larus ridibundus*
50. *Lullula arborea*
51. *Luscinia megarhynchos*
52. *Motacilla alba*
53. *Muscicapa striata*
54. *Oenanthe oenanthe*
55. *Oriolus oriolus*
56. *Otis tarda*
57. *Parus caeruleus*
58. *Parus major*
59. *Parus palustris*
60. *Passer domesticus*
61. *Passer montanus*

62. *Perdix perdix*
63. *Phasianus colchicus*
64. *Phoenicurus ochruros*
65. *Phoenicurus phoenicurus*
66. *Phylloscopus collybita*
67. *Pica pica*
68. *Picus viridis*
69. *Pyrrhula pyrrhula*
70. *Regulus regulus*
71. *Remiz pendulinus*
72. *Saxicola ruberta*
73. *Serinus serinus*
74. *Sitta europaea*
75. *Saxicola torquata*
76. *Streptopelia decaocto*
77. *Streptopelia turtur*
78. *Strix aluco*
79. *Sturnus vulgaris*
80. *Sylvia atricapilla*
81. *Sylvia communis*
82. *Sylvia curruca*
83. *Sylvia borin*
84. *Sylvia nisoria*
85. *Troglodytes troglodytes*
86. *Turdus merula*
87. *Turdus philomelos*
88. *Turdus pilaris*
89. *Turdus viscivorus*
90. *Upupa epops*
91. *Vanellus vanellus*
92. *Anser anser*
93. *Cygnus olor*
94. *Milvus migrans*
95. *Larus minutus*
96. *Accipiter gentilis*
97. *Anser albifrons*
98. *Aguila pomarina*
99. *Grus grus*
100. *Coturnix coturnix*

101. *Dendrocopus minor*
102. *Falco subbuteo*
103. *Anser fabalis*
104. *Falco columbarius*
105. *Numenius arquatus*
106. *Circus aeruginosus*
107. *Circus cyaneus*
108. *Falco vespertinus*
109. *Falco peregrinus*
110. *Falco cherrug*
111. *Aquila heliaca*
112. *Lanius minor*
113. *Lanius ucubitor*
114. *Dendrocopus minor*
115. *Aythya fuligula*
116. *Charadrius dubius*
117. *Ciconia nigra*
118. *Coracias garrulus*
119. *Scolopax rusticola*
120. *Apus apus*
121. *Alcedo atthis*
122. *Aegithalos caudatus*
123. *Podiceps rufficollis*
124. *Picus canus*
125. *Larus argentatus*
126. *Bombicilla garrulus*
127. *Anthus campestris*
128. *Motacilla flava*
129. *Riparia riparia*

SOUHRN

Na letišti v Bratislavě jsem pozoroval od roku 1981 do roku 1988 celkem 131 druhů ptáků. Většina z nich byla pozorována jen 1x. Větší druhy ptáků jsou plašeny jestřábem lesním (*Accipiter gentilis*) a sokolem stěhovavým (*Falco peregrinus*) a to velmi úspěšně. Problémy jsou s plašením pěvců, kterých se zde vyskytuje téměř 50 %. Na přítomnost velkých dravců nereagují a získání a chov malých druhů (*Falco subbuteo*,

Accipiter nisus) je veľmi obtížné.

DIÉ VÖGEL AM FLUGHAFEN IN BRATISLAVA (PRESSBURG)

ZUSAMMENFASSUNG

Am Flughafen von Bratislava beobachtete ich im Zeitabschnitt vom 1981 bis zum Jahre 1988 insgesamt 131 Vogelarten. Die Mehrzahl von diesen Arten wurde aber nur einmal festgestellt. Grössere Vogelarten werden mittels der Habichte (*Accipiter gentilis*) und der Falken (*Falco peregrinus*) erfolgreich gescheucht. Probleme mit dem Scheuchen der Singvögel deren Zahl ragt über eine Hälfte der Vögelpopulation des Flughafens, sind demgegenüber viel grösser. Diese Arten reagiren an die Anwesenheit der grossen Raubvögel nicht und das Erwerben oder die Zucht der kleinen Raubvogelarten ist sehr schwierig.

Adresa autora:

Marian Poliak
Legionárska 1
831 84 Bratislava